

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р **Кирил Йовчев Цанков** от Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ по конкурса за академичната длъжност *професор по 05.04.17. Български език (Съвременен български език)*, научна област 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (специалност *Български език - лексикография и ономастика*), обявен от Югозападния университет „Неофит Рилски“ в „Държавен вестник“ бр. 40 от 29.05.2012, с единствен участник доц. д-р **Драгомир Лалчев**.

Кандидатът за професор – доц. д-р **Драгомир Лалчев**, е хабилитиран по същата специалност във ЮЗУ през 1995 г. За обявения конкурс кандидатства с общо 22 работи, между които 3 сериозни монографии, написани в периода 1995–2012 г., т.е. след хабилитацията си като доцент. В мнозинството си те имат интердисциплинарен характер, но са написани от позицията на един езиковед. Именно от позицията на езиковед, който се занимава и с ономастика, ги прочетох и аз.

В същия период той е участвал с доклади в национални и международни научни прояви, организирал е две изложби, представящи негови теренни проучвания в рамките на Интердисциплинарния научен проект „Културно-исторически паметници в Странджа и Източна Тракия“, рецензирал е или е редактирал трудове на свои колеги.

На първо място в библиографията като хабилитационен труд е посочена монографията „Исторически обекти и лингвистична хронология на исихазма в Източна Тракия“ (В.Т., 2012). Както се посочва и в увода, книгата е резултат от теренно проучване, осъществено в продължение на пет години (2006–2010) в Източна Тракия, на територията на Турция (с.7).

Темата е твърде специфична и може би неясна за непосветения читател, но е безкрайно интересна за специалиста. Не бива да се пренебрегва и фактът, че авторът прониква на една територия, подложена на жестока дебългаризация след Балканските войни, вследствие на която до голяма степен са унищожени и материалните следи от многовековното българско присъствие по тези земи. За начинание като неговото е нужна и смелост, и упоритост, и наблюдателност, и способност да анализира и обобщава наблюдаваните факти.

В своята книга Др. Лалчев съчетава методите на традиционната (историческата) археология и езиковата археология, за да стигне до важни изводи, които водят до нови решения, свързани с културната и религиозната ни история от XIV–XV в. Авторът е проявил научна компетентност и новаторски дух. Може би не всичките му изводи ще бъдат възприети без възражения от научната общественост, а ще предизвикат дискусии, но това е нещо нормално в науката. Според мен книгата притежава всички научно-методически качества, за да бъде приета като хабилитационен труд.

Тук задължително трябва да отбележим и „Местните имена в Тополовградско“. Вярно е, че един по-ранен вариант на този труд е

защитен през 1987 г. като докторска дисертация, но книгата, излязла през 2010 г., е обогатена с допълнително извлечен материал, с нови научни интерпретации. И най-важното: този труд излиза от печат в поредицата на Центъра по българска ономастика „Проф. Николай Ковачев” при ВТУ, в рамките на научноизследователския проект „Тезаурус на българската топонимия - неизчерпаем източник на информация за културно-историческо минало и за народностна идентичност” към Фонд „Научни изследвания” и по този начин проучването става достояние на по-широк кръг специалисти.

Значителен дял от творчеството на Драгомир Лалчев заема участието му в многотомния Речник на българския език” (в т. X, XI и XII), за който той е изготвил голям брой речникови статии с обем общо 212 стр. Всъщност подготовката му като лексикограф му е била от полза и при ономастичните изследвания, тъй като една ономастична монография задължително съдържа и речник на онимите (онимикон, ономастикон). Речниковата част на книгата му съдържа около 3000 речникови статии със задълбочени етимологии на по-интересните имена.

Др. Лалчев активно участва в научния живот на страната, а и в чужбина, в продължение на 16 години той ръководи и специализирано научно звено в Благоевградския университет: Лаборатория за лингвистична демография на Балканите. Посочил е в библиографската си справка общо 15 участия в научни конференции, симпозиуми, конгреси и др. под. от 1995 г. насам, от които две зад граница. Самият аз присъствах на последната по време научна изява на кандидата - международната научна конференция „Балканска и славянска ономастика”, проведена от 13 до 15 септември т.г. във В. Търново, на която той изнесе доклад на тема „Античното и средновековното име на Лозенград според византийските извори и теренните изследвания в Източна Тракия”. Този доклад се посрещна с интерес от участниците и предизвика оживена дискусия.

На последно място (но не по значение) ще отбележа преподавателската дейност на доц. Др. Лалчев. Та нали това е основната работа на един университетски преподавател! Естествено, нямам преки наблюдения върху неговите преподавателски изяви, но доколкото съм чувал отзиви на благоевградски студенти, той има репутацията на добър преподавател, който умее да привлече вниманието на възпитаниците си и да предизвика интереса им към материята, която преподава (В сайта на университета са посочени оценки на студентите за неговата преподавателска дейност със средно аритметично 4,75). А както се вижда от представената от него справка, неговите лекции включват както два от дяловете на съвременния български език (Лексикология и Морфология), така и дисциплини с по-специализиран научен профил (Историческа етнолингвистика, Балканска ономастика и др.)

В заключение искам да заявя, че колегата Др. Лалчев притежава всички необходими качества на преподавател, организатор и учен, за да му

бъде присъдено академичната длъжност професор на Югозападния университет „Неофит Рилски” в Благоевград.

В. Търново, 25. 09. 2012 г.

Подпис:
(проф. д-р Кирил Цанков)